

Svetové letné špeciálne olympijské hry v Minneapolise v USA, 1991

Autor *administratorius*

Vytvorené 14/11/2020 - 18:35

Špeciálne olympijské hnutie, ktorého základy položila v roku **1968** pani **Eunice Kennedy Shriver** (sestra bývalého amerického prezidenta JFK), malo v dňoch **19.-27.júla 1991** veľkolepé vyvrcholenie. Boli ním **8. svetové letné špeciálne olympijské hry v Minnesote** v americkom dvojmestí **Minneapolis-Saint Paul** v štáte Minnesota.

Zúčastnilo sa ich vyše 8000 účastníkov z toho 6000 aktívnych pretekárov. Išlo nepochybne o najväčší športový sviatok roku 1994 na svete, ktorý sa vo viacerých smeroch mohol porovnávať i s klasickými olympijskými hrami. Príprava na tieto špeciálne olympijské hry, ktorých priebeh zabezpečovalo vyše 50 000 osôb, trvala vyše dva roky.

Na tomto veľkolepom športovom sviatku sa úspešne predstavila i **42-členná reprezentácia športovcov Československého hnutia špeciálnych olympiád**. Svedčí o tom aj zisk **10 medailí - jednej zlatej, 6-ich strieborných a troch bronzových**. Naši športovci súťažili v atletike, plávaní, stolnom tenise, volejbale a malom futbale.

Vystúpenia našich športovcov na podujatí mali veľmi dobrú odozvu v radoch členov špeciálneho olympijského hnutia. Rovnaké slová chvály zazneli aj z úst zakladateľky Special olympics international (SOI) pani Eunice Kennedy Shriver pri slávnostnom prijatí **prezidentky Československého špeciálneho olympijského hnutia Martiny Stredovej** a slovenskej delegátky **Evy Lysičanovej**, ktoré jej odovzdali reprezentačnú publikáciu o Bratislave a srdečne ju pozvali na 2. národnú československú špeciálnu olympiádu 1992 do Bratislavy.

Účasť športovcov na podujatí podporil i prezident **Václav Havel**, ktorý im poskytol svoj vládny špeciál IL- 62. Rovnaké chvályhodné gesto spravil i **Michail Gorbačov** a tak sa na vrcholnom podujatí športovcov s intelektovým znevýhodnením predstavila i početná skupina ruských športovcov.

Výprava športovcov ČSFR bola na letisku srdečne privítaná českými krajanmi žijúcimi v neďalekom mestečku New Prag, ktoré sa stalo ich prechodným hosťiteľským domovom. Nie je bez zaujímavosti, že mesiac predtým navštívila New Prag aj československá delegácia na čele s významným slovenským politikom **Alexandrom Dubčekom**.

Po dvoch dňoch sa celá výprava vrátila z hosťiteľského mesta naspäť do Mineapolisu, kde bola ubytovaná v priestoroch Minnesotskej štátnej univerzity. V celom USA sú špeciálne olympiády obrovským pojmom a olympijskou atmosférou doslova žilo celé mesto.

Slávnostné otvorenie špeciálnych olympijských hier sa uskutočnilo v **hale Metrodom**, v ktorej sa v hľadisku „tiesnilo“ vyše 50 000 divákov. Podujatie bolo stredobodom amerických TV spoločností hneď po baseballe. Na čestnej tribúne stála zakladateľka SOI pani Eunice Kennedy Shriver s jej manželom Sargentom Shriverom, prezidentom SOI a mnohými prominentami z politického, športového i spoločenského života USA.

Podľa abecedy prichádzali do haly všetky zúčastnené výpravy z celého sveta a a po nich aj štáty USA. Na čele Alabamy kráčal Mister Universe a svetoznámy filmový herec **Arnold Schwarzenegger**, ktorému aplaudovala nadšená hala i samotní športovci. Nášmu futbalovému brankárovi **Palkovi Strakovi** sa splnil jeho životný sen, keď mu jeho najobľúbenejší herec a kulturistický idol osobne podal ruku.

Na pripravenom pódiu potom prebiehala obrovská show tak typická pre americké pomery. Účinkovali v nej rockové hviezdy Prince, Gerardo a Patti Austin, country western hviezda Randy Travis a mnohí

Svetové letné špeciálne olympijské hry v Minneapolis v USA, 1991

Zverejnené na Národná encyklopédia športu Slovenska (<http://www.sportency.sk/encyclopedy>)

ďalší.

Výprava športovcov ČSFR si pri svojom debute počínala veľmi úspešne. Napriek olympijskej myšlienke, že víťazom je každý jeden účastník tohto veľkolepého športového sviatku, potešili získané medaily a ocenenia. O zisk **10 medailí** sa pričínala zlatá **Jiřina Kameníková**, **Ladislav Nindl** získal striebro, **Eva Nohýnková** a **Alexander Szomolay** získali bronz v stolnotenisových dvojhrách, v atletike v disciplínach skok do diaľky a v behu na 100m získal strieborné medaily **Peter Kriso** a rovnako úspešný bol **Ján Škoda** v hode kriketovou loptičkou, bronz získala **Martina Hrušková** v behu na 50 m. Strieborné ocenenie získala plavkyňa **Božena Petříková** na 25 m prsia. V kolektívnych športoch si úspešne počínali **volejbalisti**, ktorí po prehre s Pensylvániou 2 - 3 v kvalitnom finále získali striebro.

Najpočetnejšou časťou výpravy ČSFR bola futbalová reprezentácia s trénerom **Miroslavom Izakovičom** (absolventom FTVŠ UK Bratislava), ktorú tvorili športovci zo slovenských **Ústavov sociálnej starostlivosti (ÚSS) na Javorinskej ulici** a **ÚSS profesora Karola Matulaya z Bratislavy**, z **ÚSS Jur**, **ÚSS Tvrdošín** a **ÚSS Halič**. Vedúcim družstva bol **Ján Škott** a členkou realizačného tímu bola **Eva Lysičanová**.

Jednotlivé tímy boli zaradované do výkonnostných divízií na základe testov pohybových zručností (slalom s loptou na čas, vhadzovanie lopty autovým spôsobom na presnosť a strelba na bránku na presnosť) a na základe zápasov predkola. V ňom naši futbalisti porazili Kanadu 3:0 a boli zaradení do 3. divízie z celkových 8 výkonnostných divízií. V nej sa hralo systémom každý s každým, hrací čas bol 2 x 15 minút. Po víťazstvách nad Japonskom 2:1 a Zimbabwe 3:2 **futbalisti ČSFR** postúpili do semifinále, v ktorom podľahli Thajsku v pomere 1:4. V zápase o 3.miesto v tejto divízii sa opäť stretli so Zimbabwe, ktoré tentoraz zvíťazilo 3:0. Znamenalo to, že naši futbalisti pri svojom debute na vrcholnom športovom podujatí obsadili **4. miesto** v 3. divízii. Najlepším hráčom reprezentácie ČSFR (pravdepodobne aj celej divízie) bol **Roman Kocúr** a strelecky úspešný bol **Jozef Výboch** (obaja ÚSS Tvrdošín) s 5 gólmi.

O skutočnosti, že špeciálne hnutie je v USA veľkým fenoménom svedčí aj fakt, že športovcom s intelektovým znevýhodnením sa na jednotlivých športoviskách venovali známe osobnosti prvého rangu - hokejista **Wayne Gretzky**, športová gymnastka **Nadia Comaneciová**, herci **Tedy Savalas** alias inspektor Kojak, **Bill Cosby** a mnohí ďalší.

Futbalová reprezentácia ČSFR dostala ponuku zatrénovať si s hokejistami Minnesota North Stars. Žiaľ, muselo ju odrieknuť, nakoľko v tom istom termíne hralo dôležitý zápas vo svojej divízii, A tak spomienkou na finalistu Stanley Cupu ostala len veľká športová vlajka.

Hry sa síce skončili, ale nádherná atmosféra a množstvo dojmov navždy ostalo v srdciach účastníkov tohto veľkolepého športového sviatku. Účasť športovcov ČSFR na takomto významnom športovom podujatí sa pre nich stala významným stimulom do zvýšenia pravidelnej pohybovej aktivity, ktorou sa tak kladne zlepšuje ich mentálny i motorický prejav.

Zakladateľka SOI pani Eunice Kennedy Shriver

Významný aktivista SOI Arnold Schwarzenegger na čele Alabamy

Svetové letné špeciálne olympijské hry v Minneapolise v USA, 1991

Zverejnené na Národná encyklopédia športu Slovenska (<http://www.sportency.sk/encyclopedy>)

Futbalová reprezentácia aj s vedúcim družstva Janom Škottom (prvý zľava)

a členkou realizačného tímu Evou (štvrtá zľava v stojí)

Výprava reprezentácie československých športovcov

Miroslav Izakovič a česká miss USA Connie David

Autor textu: Miroslav Izakovič

- [Špeciálne olympiády - História](#)

Svetové letné špeciálne olympijské hry v Minneapolise v USA, 1991

Zverejnené na Národná encyklopédia športu Slovenska (<http://www.sportency.sk/encyclopedy>)

URL adresa zdroja:

<http://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=content/svetov%C3%A9-letn%C3%A9-%C5%A1peci%C3%A1lne-olympijsk%C3%A9-hry-v-minneapolis-v-usa-1991>